

A tudományos minősítés 25 éve és a gyógyszerészet

ZALAI KÁROLY

(Érkezett: 1977. VI. 1.)

A tudományos munka elismerését, minősítését – több évszázadon keresztül – az egyetemek különböző karai részéről megvalósított „habilitálás”, az egyetemi magántanári, majd rendkívüli tanári, ill. egyetemi tanári kinevezés jelentette. Ennél még magasabb szintű tudományos minősítést jelentett a Magyar Tudományos Akadémiánál a levelező, ill. rendes akadémiai tagság.

A felszabadulás után hamarosan előtérbe került a tudományosan dolgozó értelmiségiek elismerésének és tudatos, tervszerű kinevelésének az ügye. Az 1950–51-es évekre tehető az az időszak, amikor megszülettek az elvi elhatározások és különböző jogszabályok, melyek immár egy negyedszázada meghatározták és a gyakorlatban irányították a tudományosan dolgozó értelmiség munkájának elismerését és minősítését. A 25 éves évforduló jó alkalom áttekintést adni a tudományos minősítés kialakulásáról, fejlődéséről és értékelni annak gyógyszerésztudományi-gyógyszerészeti vonatkozásait, eredményeit.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az 1950. évi 44. számú törvényerejű rendelettel szabályozta az akkor új rendszerű tudományos fokozat, a „tudományok kandidátusa” fokozat bevezetését és elnyerésének feltételeit [1]. A szovjet mintára bevezetett tudományos minősítés megszerzéséhez az aspiránsokat a kormányzat az MTA segítségével választotta ki, s ez utóbbi volt hivatva biztosítani a kiképzést és az anyagi támogatást. Az MTA ezt a feladatot az *Országos Tudományos Képesítő Bizottság* (OTKB) útján gyakorolta. A „*tudományok kandidátusa*” fokozat elnyeréséről az OTKB oklevelet állított ki. Fontos paragrafus az idézett jogszabálynak, miszerint „az OTKB a nép javát szolgáló régebben szerzett tudományos eredmények alapján a „*tudományok kandidátusa*” fokozatot az aspiránsok számára előírt tanulmányok elvégzésének, a kandidátusi értekezés elkészítésének és megvédésének kötelezettsége nélkül odaíthatja” [1].

Az OTKB 1951. év végéig működött, amikor az Elnöki Tanács 1951. évi 26. számú törvényerejű rendelete alapján helyébe lépett a *Tudományos Minősítő Bizottság* (TMB) és egyidejűleg bevezették a tudományos munka magasabb szintű elismeréseként a „*tudományok doktora*” fokozatot [2].

Az idézett jogszabály úgy intézkedett, hogy a „*tudományok doktora*” fokozatot az nyeri el, aki a kandidátusi fokozatot már megszerezte, de tudományának egy meghatározott területén önálló mélyreható kutatásai alapján új eredményeket ért el és doktori disszertációját megvédte. A tudományok doktora fokozatot kivételesen meg lehet adni disszertáció nélkül, ill. kandidátusi fokozat elnyerése nélkül is olyan személynek, aki ezt nagy jelentőségű tudományos munkásságával kiérdemelte” [2].

A jogszabály a továbbiakban a TMB feladatát és a fokozatok megszerzésével kapcsolatos előírásokat adja meg.

Az 1951. évi 26. számú törvényerejű rendelet végrehajtását a Minisztertanács 184/1951 (X. 16.) számú rendelete szabályozta [3]. Intézkedett a TMB szervezéséről, a tudományok doktora fokozat elnyerésére irányuló eljárásról, az oklevél kiadásáról, az illetményről. A rendelet mellékletében szerepel azon tudományszakok felsorolása, amelyekben a tudományos fokozat megszerezhető volt. Számuk 20, közöttük szerepelnek a „*gyógyszerészeti tudományok*”.

A tudományos fokozatokról és minősítésről jelenleg az 1970. évi 9. számú törvényerejű rendelet [4] és a 12/1970. (V. 5.) korm. számú rendelet [5] hatályos, amely az időközben szükségessé vált fejlesztéseket, változtatásokat is magába foglalja. Így többek között a tudományszakok száma is négygyel növekedett. Az 1951-ben lefektetett és a jelenlegi tudományszakokat a következő kimutatás tartalmazza.

A tudományos minősítés tudományszakai

1951-ben	1976-ban
Fizikai tudományok	Fizikai tudományok
Kémiai tudományok	Kémiai tudományok
Biológiai tudományok	Biológiai tudományok
Föld és ásványtani tudományok	Föld tudományok
Matematikai tudományok	Matematikai tudományok
Műszaki tudományok	Műszaki tudományok
—	Közlekedési tudományok
Mezőgazdasági tudományok	Mezőgazdasági tudományok
Orvos tudományok	Orvos tudományok
Állatorvos tudományok	Állatorvos tudományok
Gyógyszerészeti tudományok	Gyógyszerészeti tudományok
Nyelvészeti tudományok	Nyelv tudományok
Irodalom tudományok	Irodalom tudományok
Történelem tudományok	Történelem tudományok
Művészettörténeti tudományok	Művészettörténeti tudományok
Zene tudományok	Zene tudományok
Jogi tudományok	Állam és jogtudományok
—	Had tudományok
Közgazdasági tudományok	Közgazdasági tudományok
Földrajz tudományok	Földrajz tudományok
Nevelés tudományok	Nevelés tudományok
—	Pszichológiai tudományok
Filozófiai tudományok	Filozófiai tudományok
—	Szociológiai tudományok

A *Tudományos Minősítő Bizottság* 25 évvel ezelőtt, 1952. év elején kezdte meg tényleges működését *Schulek Elemér* akadémikus elnökletével és *Tolnai Gábor* akadémikus titkári közreműködésével. Itt meg kell említeni a tudományos minősítés egy gyógyszerészeti vonatkozását: a TMB első elnöke, *Schulek Elemér* akadémikus a magyar gyógyszerészet egyik büszkesége, századunkban a kémiai és a gyógyszerészeti tudományok művelőinek egyik legkiemelkedőbb alakja.

A TMB két fő feladatot látott el az elmúlt 25 év alatt. Egyrészt tudományos fokozatok adásával elismerte a kutatók, egyetemi oktatók tudományos munkáját, másrészt a tudományos szakemberek képzésével biztosította a kutató és oktatóhelyek munkaerő utánpótlását. Ezen kétirányú tevékenység eredményességét mutatja: az ország tudományos személyi állományából ez idő szerint 813 szakembernek van „tudományok doktora” és 4759 szakembernek „tudományok kandidátusa” fokozata. A Magyar Tudományos Akadémia tagságának több mint a fele már a TMB működése alatt nyerte el tudományos minősítését és lett ennek alapján akadémiai rendes vagy levelező tag.

Mindezek alapján önként felvetődik a kérdés, hogy a gyógyszerészeti tudományok művelői az elmúlt 25 év alatt milyen mértékben éltek a tudományos minősítés megszerzésének lehetőségével, vagy akár úgy is feltehetjük a kérdést, a TMB elismerte-e a gyógyszerészek tudományos eredményeit a megfelelő tudományos fokozatok megadásával és biztosította-e a szakember utánpótlást e tudományszak területén?

Az értékeléshez a TMB nyilvántartásából statisztikusan kigyűjtöttem és feldolgoztam a gyógyszerészeti alapképzettséggel rendelkező szakemberek tudományos minősítésére vonatkozó fontosabb adatokat (név, tudományszak, disszertáció címe, elfogadás éve, a minősítés fokozata stb.). Egyes személyek 2–3 alapképzettséggel (vegyész és gyógyszer-

rész; gyógyszerész és orvos stb.) is rendelkeztek, a kimutatásba ezeket is felvettem. A kandidátusi és doktori minősítések évenkénti időrendi megoszlását tudományszakonként az 1. táblázat, a minősítettek munkahely szerinti megoszlását a 2. táblázat, a személyekre bontott adatokat a disszertáció címének feltüntetésével a melléklet tartalmazza.

1. táblázat

Tudományos minősítések időrendi megoszlása

Év	Kandidátus					Doktor			
	Gyógysz.	Kémiai	Biol.	Egyéb	Össz.	Gyógysz.	Kémiai	Biol.	Össz.
1952	1	3	—	1	5	1	1	—	2
1953	6	1	—	—	7	—	—	—	—
1954	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1955	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1956	1	3	—	—	4	—	—	—	—
1957	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1958	—	2	2	—	4	—	—	—	—
1959	1	—	—	1	2	—	—	—	—
1960	1	—	—	—	1	—	—	—	—
1961	2	1	—	—	3	—	—	—	—
1962	—	1	—	—	1	—	—	—	—
1963	1	—	—	—	1	—	1	—	1
1964	—	2	1	—	3	—	—	—	—
1965	1	—	1	—	2	—	—	—	—
1966	1	—	—	—	1	—	1	—	1
1967	—	2	2	—	4	—	—	—	—
1968	—	2	—	—	2	—	—	—	—
1969	—	3	1	—	4	—	—	—	—
1970	—	3	1	1	5	—	1	—	1
1971	—	4	1	—	5	—	—	—	—
1972	—	3	1	2	6	—	—	—	—
1973	—	2	—	—	2	—	—	1	1
1974	—	3	—	—	3	—	—	—	—
1975	—	1	1	—	2	—	—	—	—
1976	4	—	2	1	7	—	—	—	—
25 év összesen	19	36	13	6	74	1	4	1	6

A táblázatokból a következőket állapíthatjuk meg:

— az összesen 74 kandidátusi minősítés közül csak 19 (26%) kapta a „gyógyszerészeti tudományok” szakágazat megjelölést, míg 36 (49%) a „kémiai tudományok”, 13 (17%) a „biológiai tudományok” minősítést kapott, a fennmaradó 6 (8%) az orvosi, mezőgazdasági és hadtudományok területére esik. A számok azt mutatják, hogy a gyógyszerészeti alapképzetséggel rendelkező kutatók csak 26%-ban szerzik meg tudományos minősítésüket a gyógyszerészeti területén.

— A kandidátusi minősítések időrendi alakulását vizsgálva megállapítható, hogy a vizsgált időszak első 15 évében a megoszlás a gyógyszerészeti tudományok és az azzal határos tudományok között közelítőleg 50–50%-os. Az ezt követő 10 évben senki sem kapott kandidátusi fokozatot a gyógyszerészeti tudományok szakterületéről, ugyanakkor jelentősen növekedett a kémiai és biológiai tudományokból minősítettek száma. Ez utóbbi disszertációk nagy része témáját tekintve a gyógyszerészeti szakterületéhez legalább annyira tartozik, mint a kémiához, ill. a biológiához.

— A doktori minősítések száma alacsony, számuk az utolsó évtizedben emelkedett.

A tudományosan minősítettek munkahely szerinti megoszlása

	Kandidátus				Össz.	Doktor			
	Gyógysz.	Kémiai	Biol.	Egyéb		Gyógysz.	Kémiai	Biol.	Össz.
Gyógyszerészképzés intézetei	13	17	3	1	34	–	2	1	3
Egyéb egyetemi intézetek	–	4	2	–	6	–	1	–	1
Gyógyszerkutató ellenőrző intézetek	3	2	1	–	6	1	–	–	1
Egyéb kutató-ellenőrző intézetek	–	1	1	3	5	–	–	–	–
Gyógyszergyárak	1	6	3	–	10	–	1	–	1
Gyógyszerellátó szervek	1	2	1	1	5	–	–	–	–
Egészségügyi szervek	1	1	1	–	3	–	–	–	–
Egyéb munkahelyek	–	3	1	1	5	–	–	–	–
Összesen	19	36	13	6	74	1	4	1	6

Tudományszakok szerinti megosztásnál itt is hátrányos helyzetben vannak a gyógyszerészeti tudományok, a kémiaiak javára. A doktori fokozatú minősítések alacsony száma nem teszi lehetővé az adatok százalékos értékelését.

– A tudományosan minősített 80 személy munkahelyek szerinti megoszlását vizsgálva megállapítható, hogy legmagasabb a minősítettek száma a gyógyszerészképzés egyetemi intézeteiben: 37 fő, ami a vizsgált minősítettek 47%-át teszi ki. A kutató-ellenőrző intézeteknél a vizsgálat alá vont minősítettek száma 11%, a gyógyszergyáraknál 14%, ill. az egészségügyi-gyógyszerellátó hálózatnál 16% dolgozik. A minősítettek kis aránya (kb. 15%) dolgozik a gyógyszerészettel össze nem függő, egyéb oktatói és kutatói munkahelyeken. Ezek az adatok ellentétet mutatnak a „gyógyszerészeti tudományok” fokozat alacsony számával.

A fentiekben összefoglalt megállapítások oka nagyrészt arra vezethető vissza, hogy a TMB-nél gyógyszerészeti szakbizottság nincs, s így jelenleg a gyógyszerészeti tárgyú disszertációk nagyobb részt a kémiai, kisebb részt a biológiai szakbizottsághoz kerülnek és ennek megfelelően a gyógyszerészi alapképzetségű jelöltek a kémiai, biológiai tudományi minősítési fokozatát nyerik el. A jelenleg kialakult gyakorlat szerint a „gyógyszerészeti tudományok kandidátusa” fokozatot csak a Kémiai Szakbizottság adhatja ki. Így ma is fennáll az az ellentmondásos helyzet, hogy a gyógyszerészeti tudományokat a tudományok rendszerében az orvostudományokhoz soroljuk, az egyetemi gyógyszerészi diplomákat az orvostudományi egyetemek adják ki, de a TMB Orvosi Szakbizottsága gyógyszerészi alapképzetségű jelölteknek nem ad ki gyógyszerészeti tudományos fokozatot. Ez annál inkább furcsa, mert a KGST tagországok által elfogadott és a TMB Szakbizottságainak véleménye alapján módosított tudományok szakterületei jegyzékében az „Orvostudomány és Gyógyszerészet” azonos kódszámmal (03) jelölt tudományokat jelent [6].

Ezen adminisztratív adottságok, nehézségek véleményem szerint hozzájárultak ahhoz, hogy az ország kb. 4500 fős gyógyszerész-állományából kevés a tudományosan minősítettek száma és elenyészően kevés a doktor fokozattal rendelkező szakember. Így jelenleg nem kielégítő a kutató és felsőoktatási állások betöltéséhez a minősített

Kimutatás a doktori értekezésekről

Sorszám	Év	A kutató neve	Munkahelye	Az értekezés címe	A tudományszak megnevezése
1.	1952	Dr. Choinoky László	Pécsi Tudományegyetem	Munkássága alapján	Kémiai tudományok
2.	1957	Dr. Rózsa Pál	Orsz. Közegészségügyi Intézet	A 4-dimetilaminbenzaldehyd újabb alkalmazása a gyógyszeranalitikában	Gyógyszerészeti tudományok
3.	1963	Dr. Vinkler Elemér	Szegedi Orvostud. Egyetem	Vizsgálatok a szerves kénvegyületek körében	Kémiai tudományok
4.	1966	Dr. Burger Kálmán	Eötvös Lóránd Tudományegyetem	Szerves fémreagensek alkalmazásának koordinációs kémiai és analitikai kérdései	Kémiai tudományok
5.	1970	Dr. Gyenes István	Kőbányai Gyógyszerárnyár	Túlhevített benzolgőzdesztilláció alkalmazása a nem vizes közegben végzett titrálásoknál	Kémiai tudományok
6.	1973	Dr. Petri Gizella	Semmelweis Orvostudományi Egyetem	Alkaloidok képződése és lokalizációja növényi szövetekben	Biológiai tudományok

Kimutatás a kandidátusi értekezésekről

Sor- szám	Év	A kutató neve	Munkahelye	Az értekezés címe	A tudományok megnevezése
1.	1952.	Dr. Mozsonyi Sándor	Budapesti OTE	munkássága alapján	gyógyszerészeti tudományok
2.	1952.	Dr. Vinkler Elemér	Szegedi OTE	munkássága alapján	kémiai tudományok
3.	1952.	Dr. Végh Antal	Budapesti OTE	munkássága alapján	kémiai tudományok
4.	1952.	Dr. Clauder Ottó	Budapesti OTE	munkássága alapján	kémiai tudományok
5.	1952.	Dr. Klimes-Szminik Andor	MTA Talajtani és Agrokémiai Int.	munkássága alapján	mezőgazdasági tudományok
6.	1953.	Dr. Csipke Zoltán	Budapesti OTE	munkássága alapján	gyógyszerészeti tudományok
7.	1953.	Dr. Rózsa Pál	OKI	munkássága alapján	gyógyszerészeti tudományok
8.	1953.	Dr. Flóderer István	Egyesült Gyógyszer és Tápszergyár	munkássága alapján	gyógyszerészeti tudományok
9.	1953.	Dr. Kedvessy György	Budapesti OTE	munkássága alapján	gyógyszerészeti tudományok
10.	1953.	Dr. Vitéz István	Budapesti OTE	munkássága alapján	gyógyszerészeti tudományok
11.	1953.	Dr. Dávid Lajos	Szegedi OTE	munkássága alapján	gyógyszerészeti tudományok
12.	1953.	Dr. Győri István	nyugd.	munkássága alapján	kémiai tudományok
13.	1956.	Dr. Halmai János	Budapesti OTE	A gyógyszerészet és gyógyszerészek hazánkban a XIX. sz. első felében	gyógyszerészeti tudományok
14.	1956.	Dr. Wessel Flóra	Chinoi	munkássága alapján	kémiai tudományok
15.	1956.	Dr. Jaschik Sándor	Főv. Élelmiszer és Vegyvizsgáló I.	munkássága alapján	kémiai tudományok
16.	1956.	Dr. Mázor László	Műegyetem	Fluortartalmú szénvegyületek mikro-celmzése	kémiai tudományok
17.	1958.	Dr. Gyenes István	Kőbányai Gyógyszerárugyár	Tercjeraminochlorhydratjainak meghatározása vízmentes közegben acitelezhető aminochlorhydratjai mellett	kémiai tudományok
18.	1958.	Dr. Burger Kálmán	Eötvös L. Tud. Egyet.	Adatok a pozitív töltésű halogének analitikai alkalmazásához	kémiai tudományok
19.	1958.	Dr. Lassányi Zsuzsa	Gyógynövénykutató I.	A papaver somniferens L. tejedényrendszerének hisztológiai és tejnedvének hisztokémiai vizsgálata	biológiai tudományok

Sorszám	Év	A kutató neve	Munkahelye	Az értekezés címe	A tudományok megnevezése
20.	1958.	Dr. Keresztes Ildikó	Magyar Orsz. Söripari Vállalat	Gyökérrökönyves nedvek foszforvegyületei	biológiai tudományok
21.	1959.	Dr. Szerémi Katalin	Budapesti OTE	Néhány újabb kenőcsalapanyag fel-szívódóképességének vizsgálata	gyógyszerészeti tudományok
22.	1959.	Dr. Matolcsy György	Növényvédelmi Kutató Intézet	Adalékok a foszfát inszekticidek kémijához és növényvédelmi felhasználásához	mezőgazdasági tudományok
23.	1960.	Dr. Bayer István	OGYI	Fotometriás eljárás alkaloidák meghatározásához és vízmentes közegben lejátszódó reakciók tanulmányozására	gyógyszerészeti tudományok
24.	1961.	Dr. Issekutz Livia	Budapesti OTE	A narkózis éter és antioxidációs termékeinek összehasonlító farmakológiája	gyógyszerészeti tudományok
25.	1961.	Dr. Pandula Egon	Budapesti OTE	„Gyógyszerészet” című tankönyv alapján	gyógyszerészeti tudományok
26.	1961.	Dr. Kolos Ede	Reanal Vegyszergyár	Glukózmeghatározás hipobromittal luminolos végpontjelzéssel	kémiai tudományok
27.	1962.	Dr. Laszlovszky József	Eötvös L. Tud. Egyet.	Adatok a kobalt mikroanalitikájához	kémiai tudományok
28.	1963.	Dr. Nikolics Károly	Győr megyei Tanács Gyógyszertári Közp.	Oldásos mikrokriztallozkópiás módszer alkalmazása a gyógyszerkönyvi tájékoztató gyorsvizsgálatokban	gyógyszerészeti tudományok
29.	1964.	Dr. Görög Jenő	Műszaki Egyetem	Előerjesztéses hánscfeltárási kísérletek	kémiai tudományok
30.	1964.	Dr. Barcza Lajos	Eötvös L. Tud. E.	Adatok a szelén analitikájához	kémiai tudományok
31.	1964.	Dr. Petri Gizella	Eötvös L. Tud. E.	Gyógyászati jelentős datura fajok alkaloid tartalmának alakulása az egyedfejlődés alatt	biológiai tudományok
32.	1965.	Dr. Élő István	OGYI	Néhány sorboxetén származék szolubilizálóképességének vizsgálata	gyógyszerészeti tudományok

Sorszám	Év	A kutató neve	Munkahelye	Az értekezés címe	A tudományzak megnevezése
33.	1965.	Dr. Gergely Judit	Debreceni OTE	Vizsgálat az oestrogen-hatás hepato-endokrin regulatioja tárgyköréből	biológiai tudományok
34.	1966.	Dr. Küttel Dezső	Vas megyei Tanács Gyógyszertári Közp.	A Tweenek szolubilizálóképességének elméleti és gyakorlati kérdései a gyógyszer technológiában	gyógyszerészeti tudományok
35.	1967.	Dr. Szász Kálmán	Kőbányai Gyógyszerárugyár	Diffúziós folyamatok vizsgálata gyógnövények oldószeres kivonatolásánál	kémiai tudományok
36.	1967.	Dr. Molnár Ibolya	Eötvös L. Tud. E.	Néhány glycosid kötésű szénhidrát perjodatos oxidációja	kémiai tudományok
37.	1967.	Dr. Molnár Aranka	Phylaxia	Növénykórokozó fusarium törzsek kiberellin termelése és a kiberellin mezőgazdasági felhasználása	biológiai tudományok
38.	1967.	Dr. Kelemen Ágnes	Kőbányai Gyógyszerárugyár	Terápiásan alkalmazható B ₁₂ vitamin előállítása és vizsgálata	biológiai tudományok
39.	1968.	Dr. Pintér Margit	Eötvös L. Tud. E.	Aromás aminok és furán származékok brómos oxidációjának vizsgálata	kémiai tudományok
40.	1968.	Dr. Szász György	Budapesti OTE	Alkaloidok és a káliumtetrajodomerkurat reakciója	kémiai tudományok
41.	1969.	Dr. Morvay József	Szegedi OTE	Átmeneti fém tiobarbiturat komplexek vizsgálata és alkalmazása a tiobarbiturátok meghatározására	kémiai tudományok
42.	1969.	Dr. Kliványi Ferenc	Szegedi OTE	Vizsgálatok a tiolszulfonsav tiolszulfinsav és szulfensav származékok körében	kémiai tudományok
43.	1969.	Rafic G. Hencin	Budapesti OTE	Értekezés a parenterális higanyos diuretikumok ipari előállításáról	kémiai tudományok
44.	1969.	Dr. Dános Béla	Eötvös L. Tud. E.	A papaver somniferum L. teljesítmény alakulására vonatkozó vizsgálatok, különös tekintettel az alkaloid-produkcióra	biológiai tudományok

Sorszám	Év	A kutató neve	Munkahelye	Az értekezés címe	A tudományszak megnevezése
45.	1970.	Dr. Tóth Klára	Műszaki Egyetem	Íonszelektív membránelektrodok elektrokémiai sajátosságai és néhány analitikai alkalmazása	kémiai tudományok
46.	1970.	Dr. Gaizer M. Ferenc	Élelmezésiipari Főisk. Hódmezővásárhely	Másodfokú fémionok halogenokomplexeinek stabilitása oldószerekben	kémiai tudományok
47.	1970.	Dr. Gyarmati László	Semmelweis OTE	Adatok az alkaloidok és alkaloidjellegű vegyületek toxikológiai és farmakológiai analíziséhez	kémiai tudományok
48.	1970.	Dr. Görög Péter	EGYT	Adatok a kísérletes gyulladás és gyulladásgátlás mechanizmusához	biológiai tudományok
49.	1970.	Dr. Zalai Károly	Semmelweis OTE	A gyógyszerügyi szervezés alapjainak és feladatainak vizsgálata	orvosi tudományok
50.	1971.	Dr. Reviczky Aliz	Orsz. Rheuma és Fizioterápiás Intézet	Pajzsmirigy hormonok kivonásánál és papírkromatografálásnál felmerülő problémák vizsgálata	kémiai tudományok
51.	1971.	Dr. Lásztity Alexandra	Eötvös L. Tud. E.	Co(II), Ni(II) és Cu(II) ionok megkötésének tanulmányozása és kromatográfiás elválasztása ioncserélőkön oldószer elegyekből	kémiai tudományok
52.	1971.	Dr. Nádassy Zsuzsanna	Villamosenergiái Ipari Kutatóintézet	Kémiai és technológiai kutatások a kevertágyas vegyi sóatlanítók területén	kémiai tudományok
53.	1971.	Nelly Gabriella Bishara	Gyógyszerkutató Int.	A Contribution to the methodology of the in vitro studies of droges	kémiai tudományok
54.	1971.	Dr. Faragó Endre	Orsz. Bírósági Vegyészeti Intézet	Növényvédőszer-mérgeзések bizonyítása az igazságügyi toxikológiában	biológiai tudományok
55.	1972.	Dr. Elekes Ilona	EGYT	DNS alkilezése bifunkciós biológiai alkilezőszerekkel	kémiai tudományok
56.	1972.	Dr. Ladányi László	Eötvös L. Tud. E.	Új szempontok az erodox indikátorok elektrod folyamatainak és működési mechanizmusának vizsgálatához	kémiai tudományok

Sorszám	Év	A kutató neve	Munkahelye	Az értekezés címe	A tudományok megnevezése
57.	1972.	Dr. Kovács Edit	OGYI	Bázisok erősségét és meghatározását befolyásoló néhány tényező tanulmányozása nem vizes közegben	kémiai tudományok
58.	1972.	Dr. Gábor Aranka	Pécsi OTE	A neurogén gyulladás mechanizmusa	biológiai tudományok
59.	1972.	Dr. Losonczy György	Főv. László Kórház	Iatrogen infekciók	orvostudományok
60.	1972.	Dr. Kurucz Tibor	Honvédelmi Minisztérium	A Magyar Népköztársaság gyógyszer és egészségügyi anyag ellátási rendszere rendkívüli helyzetben	hadtudományok
61.	1973.	Dr. Mohay Jenő	Veszprémi Tanács Gyógyszertári Központja	Az anionok zavaró hatása emissziós és atomabszorpciós lángspektrometriában	kémiai tudományok
62.	1973.	Dr. Szendrei Kálmán	Szegedi OTE	A Ruta graveolens L. alkaloidjainak és kermarinjainak izolálása és szerkezetvizsgálata	kémiai tudományok
63.	1974.	Dr. Lengyel Júlia	Főv. Tanács Kórházellátó Laboratóriuma	Étkezési és gyógyászati célra használható gelatin ionizációs sugárzásra bekövetkező egyes változásai	kémiai tudományok
64.	1974.	Dr. Rácz István	Semmelweis OTE	Az oxitetraciklin tartalmú gyógyszerkészítmények formulálása és stabilizálása	kémiai tudományok
65.	1974.	Dr. Dávid Ágoston	Chinoín	Az ipari gyógyszerészeti kutatások területén elért eredmények összefoglalása	kémiai tudományok
66.	1975.	Dr. Stájer Géza	Szegedi OTE	Tioamid típusú vegyületek szulfenilezése és a keletkező diszulfidok tanulmányozása	kémiai tudományok
67.	1975.	Dr. Satory Éva	Semmelweis OTE	Adatok a monoaminoxidázgátlók pharmaco-biokémiájához	biológiai tudományok
68.	1976.	Dr. Regdon Géza	Szegedi OTE	A kúpkelesztést és a kúpok gyógyszerleadását befolyásoló tényezők tanulmányozása és gyógyszer technológiai és biofarmáciai szempontok figyelembevételével	gyógyszerészeti tudományok

Sor- szám	Év	A kutató neve	Munkahelye	Az értekezés címe	A tudományszak megnevezése
69.	1976.	Dr. Selmeczi Béla	Szegedi OTE	A tabletták szerkezetét és fizikai sajátságait, valamint a dragsébevonat kialakulását befolyásoló tényezők tanulmányozása	gyógyszerészeti tudományok
70.	1976.	Dr. Erős István	Szegedi OTE	A kenőcsök szerkezetének tanulmányozása reológiai módszerekkel	gyógyszerészeti tudományok
71.	1976.	Dr. Mohr Tamás	OTKI	A szervezélmélet alkalmazása az intézeti gyógyszerellátásban	gyógyszerészeti tudományok
72.	1976.	Dr. Stenszky Ernőné	Debrecen Megyei Kórház	HLA antigenek és egyes betegségek kapcsolatának vizsgálata	biológiai tudományok
73.	1976.	Dr. Porszászné Gibiszer Katalin	Pécsi OTE	A vasomotor reguláció centrális modulációja	biológiai tudományok
74.	1976.	Dr. Szabó László	Takarmánykísérleti Intézet, Bicsérd	Takarmánynövények csírázásélettani vizsgálata, különös tekintettel a hőmérséklet hatására	mezőgazdasági tudományok

gyógyszerész szakemberek száma. Ennek ismeretében és kormányzatunk tudománypolitikai határozata alapján is elő kell segítenünk a tudományos szakemberek nevelését, ami nélkülözhetetlen alapja a gyógyszerészeti tudományok és az arra épülő gyakorlat továbbfejlesztésének. A gyógyszerészeti kutatások tudományos, egészségügyi, népgazdasági, összességében társadalmi jelentősége az elmúlt évtizedekben megnőtt és napjainkban is tovább növekszik. Az előttünk álló feladatok megoldásába ezért tervszerűen és céltudatosan a szükségletnek megfelelő számban be kell vonnunk a tudományterületünkön minősített legalkalmasabb személyeket.

Összefoglalás

25 évvel ezelőtt születtek meg azok az elvi elhatározások, és jogszabályok, amelyek egy negyed százada meghatározzák és a gyakorlatban irányítják a tudományosan dolgozó értelmiség munkájának elismerését és minősítését. A közlemény ismerteti a vonatkozó rendelkezéseket, továbbmenőleg megadja a gyógyszerészi alapképzettséggel rendelkező szakemberek tudományos minősítésére vonatkozó fontosabb adatokat. Vizsgálja a 74 kandidátus és 6 doktor minősítési területét, munkahely szerinti megoszlását és ezekből következtetéseket von le a gyógyszerészeti szakemberek tudományos nevelése vonatkozásában.

Irodalom

1. Magyar Közlöny 1950. nov. 26. I. 1098. oldal
2. Magyar Közlöny 1951. szept. 11. III. 923. oldal
3. Magyar Közlöny 1951. okt. 16. IV. 1043. oldal
4. Akadémiai Közlöny 1970. 136. oldal
5. Akadémiai Közlöny 1970. 136. oldal
6. A TMB kiadványa. Budapest 1971.

Д-р К. З а л а и : 25 лет присвоения научных званий и фармация
25 лет назад родились те принципиальные решения и юридические правила, которые уже в течение четверти века определяют и на практике управляют признанием и оценкой интеллигенции занимающейся научной работой. Сообщение излагает касающиеся распоряжения, далее приводит основные данные относительно научных званий специалистов имеющих фармацевтическое основное образование. Рассматриваются области научной деятельности, распределение по месту работы 74 кандидатов и 6 докторов наук и из этого делаются выводы относительно научного образования фармацевтических специалистов.

Z a l a i, K.: 25 years' review of scientific qualification and pharmaceuticals

The fundamental decisions and legal measures, which are of decisive importance and practically guiding the acknowledgement of the work of the scientifically working intellectual class, have been laid down 25 years ago. In the paper the decisions relating to this subject are discussed, and the most important data concerning the scientific qualification of the specialists – having pharmaceutical basic learnedness – are resumed. The qualification domain of 74 candidates and 6 doctors is indicated, their distribution according to the place of work is dealt with, and some conclusions are drawn in respect of the scientific education of pharmaceutical specialists.

Zalai, K.: 25 Jahre der wissenschaftlichen Qualifikation und die Apothekerkunst

Diejenigen prinzipiellen Entscheidungen und Rechtsätze, die seit einem Viertel Jahrhundert die Anerkennung und die Qualifikation der wissenschaftlich arbeitenden Intelligenz bestimmen und praktisch lenken, wurden vor 25 Jahren erschafft. Die Arbeit bespricht die diesbezüglichen Verordnungen, ferner beinhaltet die wichtigeren Angaben, die sich auf die wissenschaftliche Qualifikation der über pharmazeutische Grundbildung verfügenden Fachleute beziehen. Die Qualifikationsbedingungen von 74 Kandidaten und 6 Doktoren —, ferner ihre Verteilung nach den Arbeitsplätzen werden besprochen, und hieraus werden gewisse Folgerungen hinsichtlich der wissenschaftlichen Erziehung der pharmazeutischen Fachleute gezogen.

*(Semmelweis Orvostudományi Egyetem Egyetemi Gyógyszertára
Budapest, Hőgyes Endre u. 7.)*